

1. Лучше кусок сухого хлеба, и с ним мир, нежели дом, полный заколотого скота, с раздором.

УПО: Ліпший черствий кусок зо спокоем, ніж дім, повний учти м'ясної зо сваркою.

KJV: Better is a dry morsel, and quietness therewith, than an house full of sacrifices with strife.

2. Разумный раб господствует над беспутным сыном и между братьями разделит наследство.

УПО: Раб розумний панує над сином безпутнім, і серед братів він поділить спадок.

KJV: A wise servant shall have rule over a son that causeth shame, and shall have part of the inheritance among the brethren.

3. Плавильня--для серебра, и горнило--для золота, а сердца испытывает Господь.

УПО: Для срібла топильна посудина, а горно для золота, Господь же серця випробовує.

KJV: The fining pot is for silver, and the furnace for gold: but the LORD trieth the hearts.

4. Злодей внимает устам беззаконным, лжец слушается языка пагубного.

УПО: Лиходій слухається уст безбожних, слухає неправдомов языка лиходійного.

KJV: A wicked doer giveth heed to false lips; and a liar giveth ear to a naughty tongue.

5. Кто ругается над нищим, тот хулит Творца его; кто радуется несчастьем, тот не останется ненаказанным.

УПО: Хто сміється з убогого, той ображає свого Творця, хто радіє з нещастя, не буде такий без вини.

KJV: Whoso mocketh the poor reproacheth his Maker: and he that is glad at calamities shall not be unpunished.

6. Венец стариков--сыновья сыновей, и слава детей--родители их.

УПО: Корона для старших онуки, а пишнота дітей їхні батьки.

KJV: Children's children are the crown of old men; and the glory of children are their fathers.

7. Неприлична глупому важная речь, тем паче знатному--уста лживые.

УПО: Не пристойна безумному мова поважна, а тим більше шляхетному мова брехлива.

KJV: Excellent speech becometh not a fool: much less do lying lips a prince.

8. Подарок--драгоценный камень в глазах владеющего им: куда ни обратится он, успеет.
УПО: Хабар в очах його власника самоцвіт: до всього, до чого повернеться, буде щастити йому.

KJV: A gift is as a precious stone in the eyes of him that hath it: whithersoever it turneth, it prospereth.

9. Прикрывающий проступок ищет любви; а кто снова напоминает о нем, тот удаляет друга.

УПО: Хто шукає любови провину ховає, хто ж про неї повторює, розгонює друзів.

KJV: He that covereth a transgression seeketh love; but he that repeateth a matter separateth very friends.

10. На разумного сильнее действует выговор, нежели на глупого сто ударов.

УПО: На розумного більше впливає одне остереження, як на глупака сто ударів.

KJV: A reproof entereth more into a wise man than an hundred stripes into a fool.

11. Возмутитель ищет только зла; поэтому жестокий ангел будет послан против него.

УПО: Злий шукає лише неслухняности, та вісник жорстокий на нього пошлеться.

KJV: An evil man seeketh only rebellion: therefore a cruel messenger shall be sent against him.

12. Лучше встретить человеку медведицу, лишенную детей, нежели глупца с его глупостью.

УПО: Ліпше спіткати обездітнену ведмедицю, що кидається на людину, аніж нерозумного в глупоті його.

KJV: Let a bear robbed of her whelps meet a man, rather than a fool in his folly.

13. Кто за добро воздает злом, от дома того не отойдет зло.

УПО: Хто відплачує злом за добро, не відступить лихе з його дому.

KJV: Whoso rewardeth evil for good, evil shall not depart from his house.

14. Начало ссоры--как прорыв воды; оставь ссору прежде, нежели разгорелась она.

УПО: Почин сварки то прорив води, тому перед вибухом сварки покинь ти її!

KJV: The beginning of strife is as when one letteth out water: therefore leave off contention, before it be meddled with.

15. Оправдывающий нечестивого и обвиняющий праведного--оба мерзость пред Господом.

УПО: Хто оправдує несправедливого, і хто засуджує праведного, обидва вони Господеві огидні.

KJV: He that justifieth the wicked, and he that condemneth the just, even they both are abomination to the LORD.

16. К чему сокровище в руках глупца? Для приобретения мудрости [у] [него] нет разума.

УПО: Нащо ті гроші в руці нерозумного, щоб мудрість купити, як мозку нема?

KJV: Wherefore is there a price in the hand of a fool to get wisdom, seeing he hath no heart to it?

17. Друг любит во всякое время и, как брат, явится во время несчастья.

УПО: Правдивий друг любить за всякого часу, в недолі ж він робиться братом.

KJV: A friend loveth at all times, and a brother is born for adversity.

18. Человек малоумный дает руку и ручается за ближнего своего.

УПО: Людина, позбавлена розуму, ручиться, поруку дає за друга свого.

KJV: A man void of understanding striketh hands, and becometh surety in the presence of his friend.

19. Кто любит ссоры, любит грех, и кто высоко поднимает ворота свои, тот ищет падения.

УПО: Хто сварку кохає, той любить гріх; хто ж підвищує уста свої, той шукає нещастя.

KJV: He loveth transgression that loveth strife: and he that exalteth his gate seeketh destruction.

20. Коварное сердце не найдет добра, и лукавый язык попадет в беду.

УПО: Людина лукавого серця не знайде добра, хто ж лукавить своїм язиком, упаде в зло.

KJV: He that hath a froward heart findeth no good: and he that hath a perverse tongue falleth into mischief.

21. Родил кто глупого, --себе на горе, и отец глупого не порадуется.

УПО: Хто родить безумного, родить на смуток собі, і не потішиться батько безглуздного.

KJV: He that begetteth a fool doeth it to his sorrow: and the father of a fool hath no joy.

22. Веселое сердце благотворно, как врачевство, а унылый дух сушит кости.

УПО: Серце радісне добре лікує, а пригноблений дух сушить кості.

KJV: A merry heart doeth good like a medicine: but a broken spirit drieth the bones.

23. Нечестивый берет подарок из пазухи, чтобы извратить пути правосудия.

УПО: Безбожний таємно бере хабара, щоб зігнути путі правосуддя.

KJV: A wicked man taketh a gift out of the bosom to pervert the ways of judgment.

24. Мудрость--пред лицом у разумного, а глаза глупца--на конце земли.

УПО: З обличчям розумного мудрість, а очі глупця аж на кінці землі.

KJV: Wisdom is before him that hath understanding; but the eyes of a fool are in the ends of the earth.

25. Глупый сын--досада отцу своему и огорчение для матери своей.

УПО: Нерозумний син смуток для батька, для своєї ж родительки гіркість.

KJV: A foolish son is a grief to his father, and bitterness to her that bare him.

26. Нехорошо и обвиняют правого, [и] бить вельмож за правду.

УПО: Не добре карати справедливого, бити шляхетних за щирість!

KJV: Also to punish the just is not good, nor to strike princes for equity.

27. Разумный воздержан в словах своих, и благоразумный хладнокровен.

УПО: Хто слова свої стримує, той знає пізнання, і холоднокровний розумна людина.

KJV: He that hath knowledge spareth his words: and a man of understanding is of an excellent spirit.

28. И глупец, когда молчит, может показаться мудрым, и затворяющий уста свои--благоразумным.

УПО: І глупак, як мовчить, уважається мудрим, а як уста свої закриває розумним.

KJV: Even a fool, when he holdeth his peace, is counted wise: and he that shutteth his lips is esteemed a man of understanding.